

SZABÓ IMRE

A keresztyén reménység távlatai

(Az utolsó idők I.)

Kecskemét – Emmaus

1997. október 27-31.

A keresztyén reménység távlatai

„Mert megjelent Isten kegyelme, mely üdvöt (megmentést) áraszt minden ember számára, és arra nevel minket, hogy megtagadjuk az istentelenséget és a világi (kozmoszra – világrendszerre irányuló) vágyakat, és ép ésszel (józanul), igazságosan és istenfélelemmel (Istenben boldogan) éljünk a mostani világekorszakban, várva a boldog reménységet és a nagy Isten és üdvözítőnk (megmentőnk) Krisztus Jézus DICSŐSÉGÉNEK MEGJELENÉSÉT.” (Titusz 2,11-13)

Világosabban és tömörebben aligha lehetne összefoglalni az ősgyülekezet hitét és életét, mint ahogy ezt Titusz levelének ezekben a soraiban olvassuk. Ebben az idézetben a vezérszólamot a következő mondat viszi: „várva a boldog reménységet és a nagy Isten és üdvözítőnk (megmentőnk) Krisztus Jézus DICSŐSÉGÉNEK MEGJELENÉSÉT.”

Az a történelmi korszak, amelyben ez a reménység kigyulladt az emberi szívekben, a római birodalom dekadens és hanyatlásnak induló korszaka volt. Megtérni, csatlakozni a keresztyénséghez tulajdonképpen azt jelentette, hogy ebből a pusztuló és reménytelen világból átlépni egy csodálatos eljövendő világba, amely ugyan még nincs itt, de hamarosan, bármelyik pillanatban megérkezhet. A keresztyénség számára minden nap az utolsó idők napja volt. A gyülekezetek Maran-Atha gyülekezetek voltak. Egyszerűen szólva: Krisztus népe a jövő népe volt.

Napjainkban újra olyan időket élünk, mint a Római Birodalom idézett századaiban. A világ újra reménytelen világgá vált. Legalábbis a mi európai kultúránk hanyatlóban van, a régi társadalmi keretek felbomlottak, az erkölcsi értékek semmivé váltak.

Pedig ez a mi XX. századunk soha nem látott optimizmussal kezdődött. A tudomány és technika gyors és hatalmas fejlődése azt a hitet keltették, hogy az egész emberi életben olyan óriási haladás következik be, amely rövidesen valóságos paradicsommá teszi a földet.

Aztán jött a két világháború annak minden szörnyűségével és következményével és a nagy optimizmus odalett. Milliók pusztultak el a frontokon, a gázkamrákban és a gulágokon. Műemlék városok váltak a földdel egyenlővé, a bombázások következtében. Megszületett az atombomba és egyben az atomhaláltól való félelem, majd jött a környezetszennyezés, az ózonlyuk, az AIDS, a drogok, a terrorizmus és itt vannak az egyéb fenyegető jelenségek is, amelyek rászoktatnak bennünket arra, hogy állandó krízishelyzetben érezzük magunkat, és semmi reményünk ne legyen a holnap felől. Bizonyos tudományos felmérések szerint, ha minden így folytatódik tovább, akkor 2040-re megszűnhet az emberi élet a földön. Ma már nem arról beszélnek, hogyan bontakozhat ki egy gazdagabb élet a földön, hanem arról, hogy túlélheti-e földünk azt a katasztrófát, amely rá vár.

Milyen nagyszerű lenne, ha ebben a sötét és reményt vesztett világban is eredeti fényel ragyogna fel az a keresztyén reménység, amelyet – szerencsére – megőrzött számunkra a Biblia. Hányan térnének meg most is ennek a reménységnek a kedvéért, mint ahogy az ősegyház idején is sokakat éppen ez vonzott Krisztushoz.

Sajnos azonban ez az eredeti keresztyén reménység elég hamar kialudt, illetve megváltozott, hogy azután a középkoron, a reformációs időkön keresztül ebben a formában érkezzen el hozzánk, illetve úgy örököljük, mint ősi hagyományt.

De miről is van szó? Miben áll a mi örökölt keresztyén reménységünk és mi volt az eredeti, a bibliai?

Az örökölt, hagyományos keresztyén reménység legegyszerűbb formája az, ahogyan népegyházi tömegeinkben, sőt, mondhatni, az egész európai kultúrkörben él, s ahogyan az temetések alkalmával kifejezésre jut. (Sajnos, legtöbbször már csak ott, de ott sem mindig.) A lényege az, hogy halála után az ember a mennybe jut, ott van a halhatatlan emberi lélek hazája és ott talál örök boldogságra és nyugalomra. Azonban előfordulhat az a szerencsétlen eset is, hogy valaki nem a mennyországba jut, hanem a pokolra, de erről a temetések alkalmával nem illik beszélni, és nem is igen beszélnek az igehirdetők. De már a templomokban sem igen esik erről szó, hiszen már a múlt században megírta Pfeninsdorf teológiai Professzor, hogy a modern embernek nem szabad a kárhozatról beszélnie.

Összefoglalóan tehát azt mondhatjuk, hogy a hagyományos keresztyén reménység a túlvilági reménység.

Ezzel szemben az őskeresztyének nem abban reménykedtek, hogy haláluk után majd a mennybe jutnak, hanem abban, hogy a mennyből – talán még életükben – visszajön Jézus és helyreállítja Isten királyságát a földön, annak teljes gazdagságában és dicsőségében. A világtörténelem azzal végződik, amivel elkezdődött; újra paradicsom lesz a földön, de most már a Megváltás nagy Műve után az marad örökre. Ha mindezt egy ábrán szemléltetni akarjuk, akkor két nyilat kell egymás mellé rajzolnunk úgy, hogy az egyiknek éle lefelé, a másik pedig felfelé irányuljon, a felfelé irányuló a hagyományos keresztény reménységet, a lefelé irányuló pedig az eredeti ábrázolja.

Az utóbbi évtizedekben hatalmas fejlődésnek indult a teológiai tudománynak az az ága, amelyet eszkatológiának, vagyis az utolsó idők tudományának nevezünk. És ebben a fejlődésben már az imént említett lefelé mutató nyíl a domináns, vagyis az őskeresztyén reménység rekonstrukciója folyik. Én is ebben a szellemben szeretném most megtartani három előadásomat a végső dolgokról, mégis úgy, hogy inkább a Bibliához kívánok ragaszkodni, mint bizonyos szellemi-teológiai irányzatokhoz.

Mai első előadásomban a keresztény reménység távlatairól szólok a másodikban az utolsó idők jeleiről, a harmadikban pedig a mi ébrenlétünkről kívánok beszélni, vagyis arról, hogyan kell várni Jézust.

1. Az eredeti Bibliai reménység átváltozása

Először azt kell megvizsgálnunk és megértenünk, hogyan változhatott meg az eredeti bibliai reménység aránylag olyan rövid idő alatt. Némelyek szerint ugyanis már a második században megindul a nagy változás. Úgy tűnik, hogy alapvetően két oka volt ennek. Az első, Jézus visszatérése, a PARUZZIÁNAK (eljövetel) késése, illetve elmaradása volt. Az 1. Thessz. 1,10-ben Pál apostol még arról ír, hogy a thesszalonikai gyülekezet Jézusvárásának nagy híre van az egész világon, de Péter apostol már arról kénytelen írni, hogy csúfolódók támadtak, akik azt kérik: „hol van az Ő visszajövetelének ígérete” (2. Péter 3,3-4)

De volt egy másik, még ennél is súlyosabb oka annak, hogy Jézus várása egyre inkább háttérbe szorult. Ez pedig a görög gondolkodás(mód) behatása volt a kereszténységbe.

A kereszténység mindenestől a zsidóságból nőtt ki, zsidó gyökereiből táplálkozott.

Ennek a gondolkodásnak a lényege abban állt, hogy noha az ember Isten lehelete által nyert életet, mégis földi lény, akinek rendeltetését Isten ide helyezte a földre. Ezt a teremtésbeli Ordináciát a bűneset sem változtatta meg, és amikor Isten a megváltás ígértét tette, akkor is a földre helyezte annak végső célját és nem a mennybe, amely az Ő dicsőséges trónusának helye és az angyaloknak világa. Nyersebben szólva, Isten nem kötött kompromisszumot: ha nem sikerül üdvterve a földön, majd gondoskodik róla, hogy sikerüljön a mennyben.

A görög gondolkodás viszont az embert elsőrendűen szellemi lénynek tekintette, akinek a teste csupán börtöne, amiből a halál által kiszabadul. A nagy görög filozófus, Platón szerint ez az egész anyagi világ sem más, mint örök szellemi ideák mása és tükre. Ez a filozófia bizonyos pontokon érintkezett a zsidó vallással, hiszen a Biblia szerint is az embernek Isten Szelleme ad életet, sőt a halál után az ember a szellemvilágnak abba a részébe jut, amelyet a görögök Hádésznek, a zsidók pedig Seolnak (alvilág, láthatatlan ország), a holtak hazájának neveznek.

De a Biblia még újszövetségi részében sem tekinti a test börtönéből való szabadulásnak és üdvösségnek a halált, hanem ítéletnek, mivelhogy a halál nem más, mint a bűn zsoldja (fizetsége). (Róma 6,23)

A görög gondolkodás hatására viszont a túlvilág egyre inkább kezdte elfoglalni azt a helyet a hívők lelkében, melyet addig az eljövendő Isten országa (királysága) töltött be, amelyet Jézus Krisztus az ő dicsőséges Paruziája (eljövetel), Epifániája (megjelenése) alkalmával fog megvalósítani. Egyszóval, kialakult a Mennyországnak és a Pokolnak az a képzelet, amelyről már szóltam, és amely uralkodóvá vált a kereszténységben mind a mai napig.

2. Mi történik velünk a halál után?

Ezen a ponton szinte kiáltva lehet feltenni a kérdést; Mi hát akkor a keresztény reménység? Mi történik velünk a halál után? És egyáltalán, mik a keresztény reménység egyéb vonatkozásai?

Az ezekre a kérdésekre szóló válaszokat – ahogyan szerény hitem szerint megértettem –, azzal kezdem el, hogy az újszövetség is fenntartja az ószövetség Seol-képletét, amely szerint a halottak kivétel nélkül ide jutnak, a

Holtak Hazájába. Titokzatos árnyak világa ez, melyben van bizonyos létezés, de nincs igazi, valóságos élet. Némi különbség azért van itt is, amint látjuk azt a Gazdag és Lázár példázatából, de az egészet véve a Seol mégiscsak ellentéte a valóságos világnak, s az ottani élet az ittenihez viszonyítva csak olyannak mondható, mint az éjszakai álom.

Ezért imádkozik így a zsoltáríró:

„Fordulj felém Örökkévaló (Jahve), szabadítsd ki lelkemet, segíts meg szereteted kedvéért! Mert a halálban nincs emlékezés Rólad, a Seolban (alvilágban) ki ad hálát neked?” (Zsoltárok 6,5-6)

Mindenesetre a Seol olyan átmeneti, illetve közbeeső hely, ahol a halottak a feltámadásig el vannak zárva.

Óriási változást jelentett ebben a tekintetben az a pillanat, amikor a keresztfán függő Jézus azt mondta a mellette szenvedő latornak: „Ámen, mondom neked, ma velem leszel a Paradicsomban!” (Lukács 23,43) Vannak exegeták (írásmagyarázók), akik szerint a vesszőt el kell tolni és így kell olvasni: „Bizony mondom neked ma, velem leszel a Paradicsomban.”, de ez az okoskodás sem képes meggyengíteni az egész Újtestamentumnak azt a bizonyágtételét, hogy Krisztus engesztelő halálával csakugyan megnyílt a Paradicsom az emberi lelkek előtt.

De hol van és mi ez a Paradicsom? A második Korinthusi levél 12. részében azt olvassuk, hogy Pál apostol elragadtatott a harmadik évig, a Paradicsomig. Némely bibliamagyarázók szerint három égről van szó a Szentírásban: 1. Levegőég, 2. Csillagos ég, 3. Szellemi ég, úgy azonban, hogy az első kettőnek is van szellemi vonatkozása. Pl.: a levegőég jelenleg a „levegőbeli hatalmasságok fejedelmének”, vagyis az ördögnek területe, az elragadtatáskor pedig az eklézsia fogja elfoglalni ezt a „területet”. A harmadik ég Isten dicsőséges lakhelye, a tulajdonképpen Menny, vagyis a Paradicsom. Ide ragadtatott el Pál, és hallott kimondhatatlan beszédeket, amelyeket nem szabad embernek elmondania. De hogy ez nem csupán páratlan, egyszeri alkalom volt egy megváltott ember számára, hogy belépjen a Paradicsomba, azt ugyancsak Páltól tudjuk. Ugyanis, amikor ezt írja: „Vágyódom elköltözni és Krisztussal lenni, mert ez sokkal jobb mindennél.” (Filippi 1,23), akkor ezt már nem úgy érti, mintha egy újabb elragadtatás után vágyódna, hanem úgy, mint a Krisztusban hívő ember (minden hívő ember) olyan drága lehetőségét, amely a halál után vár rá.

Igen, aki elfogadta megváltó Urának Jézust, annak nem kell többé átmenetileg sem leszállni a holtak hazájába, hanem azonnal az Úrhoz mehet, amint azt meg is ígérte: „Az én Atyám házában sok lakóhely van. Elmegyek, hogy helyet készítek nektek.” (János 14,2). A Seolról, vagy a római katolikus tisztítóüzléről (purgatórium) való tanítással szemben a református teológia mindig határozottan vallotta a hívők azonnali mennybejutását, üdvösségét. Ezt természetesen azzal a teológiai felfogással szemben is fenntartja, amely szerint az emberi lélek éppen úgy megsemmisül a halálban, mint a teste, s csak a feltámadás során elevenedik meg újra, tehát semmiféle túlvilági lét nem vár rá a halál után (adventista teológia).

És mindezek ellenére mégsem a „mennyeország” a megváltottak végső örök otthona, mert – paradox módon – éppen ott, a mennyei dicsőség fénykörében egy olyan hiányban szenved az emberi lélek, amely lehetetlenné teszi számára ennek a dicsőségnek teljes tudatát és átélését. Ez a hiány pedig nem más, mint a test hiánya. Mert a test az ember számára nem valami lényétől idegen, megnyomorító képződmény, nem a lélek börtöne, hanem emberi lényegéhez elválaszthatatlanul hozzátartozó rész. Isten ugyanis teremtett tisztán szellemi lényeket – ezek az angyalok –, és teremtett tisztán testi, anyagi lényeket – ezek az állatok –, de az ember éppen azáltal egyedülálló teremtménye Istennek, hogy anyagból és szellemből formálta. (A mai tudomány nyelvén: pszichoszomatikus lény)

Az ember tehát csak akkor egész, ha együtt van a teste és a lelke. Ha csak a lelke élvezi a mennyei dicsőséget, az is csak olyan, mint az álom és nem a maga, teljes emberi mivoltának megfelelő teljes üdvösség. Ezért is használja a bibliai hívők halálára is ugyanazt a szót, mint a seolba távozókéra: elaludtak. „Nem akarom atyámfiain hogy tudatlanságban legyetek azok felől, akik elaludtak” - írja Pál a thesszalonikai levelében. (1.Thessz. 4,13-15)

Az ősgyülekezet – mint nem görögül, hanem zsidókeresztényül gondolkodó közösség – számára természetes volt mindez, ezért nem a túlvilági, szellemi életforma után vágyakozott, hanem a test megváltása után, ahogy azt a Róma 8,23-ban olvassuk: „Mi magunk is sóhajtozunk magunkban, várva a fiúságra, testünk megváltására.”. A test megváltását pedig a visszatérő Jézus hozza el. Ezért volt az ősgyülekezetnek ama **BOLDOG REMÉNYSÉGE** a Paruzia, Jézus visszajövetele.

3. Jézus visszajövele (Paruzia)

Menjünk hát most már tovább a Paruzia vonalán, mint az ösgyülekezet valódi reménységének vonalán. A hagyományos felfogás szerint Jézus visszajövele egyszeri és mindent magában foglaló esemény a feltámadástól kezdve, Isten országának a helyreállításán keresztül egészen az utolsó ítéletig. De az újabb bibliai kutatások teljesen megváltoztatták ezt a szemléletet. Az új eszkatológia szerint az Úr két visszajöveteléről van szó az Újtestamentumban. Először csakis az övéihez, vagyis csak a gyülekezethez jön el, mégpedig láthatatlanul, másodszor pedig már az övéivel együtt, az egész világhoz. Akkor teljeseedik be az ige: „Íme, eljön a felhőkkel, meg fogja Őt látni minden szem, azok is, akik átdöfték Őt, és gyászt ül miatta a föld minden törzse. Úgy lesz! Ámen!” (Jelenések 1,7)

Jézus első visszajövele alkalmával történik meg az, amit az új eszkatológia elragadtatásnak nevez, s ami oly sokat foglalkoztatja a hívő köröket, nem egy esetben súlyos vitákat is kiváltva, bizonyos részletek eltérő értelmezése miatt. Az 1. thesszalonikai levél szerint ez három mozzanattól áll; a már elhunyt hívők feltámadnak, az élő hívők elválnak, majd pedig együtt elragadtatnak az Úr elé a levegőbe, tehát nem a mennybe, hanem a szellemvilágnak közvetlenül földünket körülvevő részébe. Az elhunyt hívők feltámadásában tulajdonképpen az Úrral együtt addig a mennyben lévő lelkek ismét testet vesznek magukra. Egy szép megfogalmazás szerint, ahogy a mágnes a fűrészporból és vasreszelék keverékéből csak a vasat rántja magához, úgy ragadja magához Jézus a hívőket a földről. Egy másik, kissé vaskos elképzelés szerint az elragadtatás pillanata az, amikor Isten népe, Krisztus gyülekezete (menyasszonya) egy szempillantás alatt, az emberek által észre sem vehető módon elragadtatik a földről. Ezt úgy kell elgondolni, hogy a férj felébred és nem találja maga mellett a feleségét, pedig a ruhája ott van. A buszból egyszer csak eltűnik a sofőr, a tanteremből a tanár stb. (Az egyik felvétetik, a másik otthagytik)

Miért támadnak fel a halottak, vagyis az üdvözült lelkek miért szállnak le a mennyből és miért vesznek újra testet magukra, mikor „Elköltözni és az Úrral lenni sokkal jobb mindennél.” Miért van egyáltalán szükség a test feltámadására Isten üdvtervében? Már utaltam erre, amikor arról beszéltem, hogy az ember test nélkül nem egész ember. De a feltámadásban az ember többet kap vissza, mint a régi testét. „Mert szükséges, hogy ez a romlandó test romolhatatlanságot öltson magára és ez a halandó halhatatlanságot Öltson magára.” – mondja Pál apostol. Test nélkül a lélek meztelen. De most a feltámadásban nem a régi, a földi „hajlékot” ölti magára az ember, hanem újat, mennyeit... És ugyanez történik azokkal a hívőkkel, akiket az Úr visszajövele még életben talál, ők is új, romolhatatlan testet vesznek magukra, vagyis egy csodálatos átváltozáson, metamorfózison mennek keresztül. Az ösgyülekezet arra vágyott, hogy ezt a halál, illetve az Úrhoz való elköltözés közbeiktatása nélkül élje át. „Mert mi is, akik ebben a sátorban vagyunk, megterhelten sóhajtozunk, minthogy nem szeretnénk ezt levetni, hanem felöltözni rá amazt, hogy a halandót elnyelje az élet.” – írja Pál. (2.Kor. 5,1-10)

Milyen lesz ez a „mennyei hajlék”? Egy olyan új test, amely teljesen a szellem (pneuma) irányítása és uralma alatt áll, vagyis szellemtest (pneumatikus test) lesz. Eric Sauer így írja le ennek dicsőségét: „Ez a test felette áll az idő és a tér korlátainak. Teljesen szabad lesz a természettel, anyaggal szemben. Nincs a születés törvénye alatt többé. Többek leszünk az angyaloknál. Olyanok leszünk, mint Jézus, „aki az ő dicsőséges testéhez hasonlóvá változtatja a mi gyarló testünket.” (Filippi 3,20)

4. Krisztus „ítélőszéke” (díjátadó emelvénye)

Immár ebben az átváltozott, dicsőséges testben kell aztán odaállni az elragadtatott gyülekezetnek Krisztus ítélőszéke elé. (2.Kor. 5,10) Ez az ítélőszék különbözik az Ezeréves Birodalom kezdetén felállított ítélőszéktől, amely előtt az akkor élő népeknek kell megállniuk, de különbözik a világ végén végbemenő utolsó ítélettől is. Ez kizárólag a hívőknek szól és nem az üdvösségről, vagy kárhozatról történik döntés, mert az már eldőlt minden hívő számára, amikor elfogadta Jézust Megváltó Urának. Itt jutalomról, vagy elmarasztalásról van csupán szó, kinek-kinek a munkája, hűsége és főként szívbeli motívumai szerint, amelyek az Úr szolgálatára indították. Némelyek győzelmi koszorút nyernek, mások kárt és megszégyenülést szenvednek, sőt, lesznek, akiknek a munkája (gyűjteménye) megég, ő maga azonban megmenekül, de úgy, mintha tűzön menne keresztül.” (1.Kor. 3,15) Tehát az eljövendő dicsőségben sem lesz egyformaság, mert Isten nem öltözteti uniformisba az ő gyermekeit, hanem kimeríthetetlen fantáziája szerint áldja meg gyermekeit. Szépen mondja valaki: kicsi és nagy edények is lesznek, de mindegyik tele lesz.

Krisztus ítélőszéke után még egy esemény vár az elragadtatott gyülekezetre, amely Krisztus menyasszonyának is nevezetik. Ez pedig a Bárány menyegzője. A Jelenések könyve 19,7-9-ben olvashatunk erről, és többféle értelmezés van tartalmára és időpontjára nézve is. Itt én azt a felfogást idézem, amely szerint az ószövetségi szentek, illetve a messiáshívó zsidók és az újszövetségi egyház találkozásáról és közös örömről van szó. Az ígélet és a beteljesülés ül itt lakodalmat. Talán arról van szó, amit a Zsidókhöz írt levél 11,39-ben így olvashatunk: „És mindezeneken, noha hit által elnyerték az írás jó bizonyosságát, nem teljesült be az ígélet, mert Isten számunkra valami különbről gondoskodott, és azt akarta, hogy ők ne nélkülünk jussanak el a teljességre.”

5. Krisztus ezer éves királysága

Mindezzel azonban még korántsem merült ki ama boldog reménység, amelynek a beteljesülésére vár Krisztus Gyülekezete. Az elragadtatásról szóló ige így fejeződik be: „és így mindenkor az Úrral leszünk.” (1.Thessz. 4,17) Igen fontos üzenet ez, mert tovább tágítja és mélyíti a keresztyén reménység távlatait. Nem jelent ez kevesebbet, mint azt, hogy ettől fogva Krisztus népe elválaszthatatlanul mindig és mindenütt együtt marad és együtt szolgál az Úrral, részt vesz annak minden vállalkozásában, küzdelmében, győzelmében, diadalában és uralmában.

Ez mindjárt akkor kezdődik, amikor az Úr másodszor is visszajön a földre, mégpedig ezúttal már nyilvánvalóan az egész világ számára, hogy helyreállítsa Isten országát (királyságát) az egész földön. Ezt a Jelenések könyve 20,4 alapján Ezeréves Birodalomnak nevezzük. Részletesebben majd a következő előadásomban szólok róla, itt csak azt a vonalat szeretném meghúzni, amelyet a hívők sorsvonalának, jövődjének nevezhetünk. Nos, a visszatérő Jézus nem egyedül, hanem az övéivel, az ő gyülekezetével tér vissza az ezeréves országlásra. (Jelenések 19,14)

És az övéi nemcsak az Ezeréves Birodalom kezdetén végbemenő ítéletben vesznek részt a népek felett, hanem az Úrral uralkodnak is majd ezer esztendeig. „Boldog és szent az, akinek része van az első feltámadásban, ezek fölött nincs hatalma a második halálnak, hanem Isten és Krisztus papjai lesznek, és vele fognak uralkodni ezer esztendeig.” (Jelenések 20,6)

Hogy eközben hol tartózkodik a gyülekezet, erről nem szól részletesebben az ige. Az exegeták többsége úgy véli, hogy nem válik a szó legszorosabb értelmében földi lakóvá, hanem úgy lesz jelen, ahogy Krisztus is jelenvalóvá vált feltámadása után.

6. A boldog reménység végállomása

De még a Krisztussal való együtt uralkodás sem jelenti a gyülekezet jövődjének végállomását és csúcsát. A Sátán, aki az Ezeréves Birodalom kezdetén megköttötetett, kiszabadul bilincseiből és újra támadást indít Isten és az ő Krisztusa ellen, de „legyőzetik”. „Az ördög pedig, aki megtévesztette őket, a tüzes és kénes tóba vettetett, ahol a fenevad és a hamis próféta is van.” (Jelenések 20,10) És ekkor érkezik el a világtörténelem utolsó felvonása, az utolsó ítélet. De amikor Isten ítéletének tüzeiben elpusztul ez a régi világ, új ég és új föld születik. Ez az, amit az írás polingeneziának, újjászületésnek nevez. A jelenések könyve szerint a mennyei Jeruzsálem leszáll a földre, ami tulajdonképpen azt jelenti, hogy újra Paradicsommá válik a föld, mégpedig sokkal gazdagabb és dicsőségesebb formában, mint az első volt.

Ez a második Paradicsom lesz a második Ádám, Krisztus népének végső otthona. Ez a mi **BOLDOG REMÉNYSÉGÜNK** végállomása.

Mikor fog mindez megtörténni? Mikor lesz az elragadtatás? Ez és még sok más kérdés támad fel a hívő szívben, mikor a jövőbe tekint. Tudjuk, hogy az Úr eljövételének sem a napját, sem az óráját nem tudhatjuk, de valamit tudunk az igéből, mégpedig azt, hogy az Ezeréves Birodalom megvalósulását az Antikrisztus uralma előzi meg, amelyet nagy nyomorúságnak is nevez az Ige. Vannak, akik szerint az elragadtatás a nagy nyomorúság előtt megy végbe, vannak, akik szerint utána. És vannak olyan teológusok is, akik szerint nem kettő, hanem csak egy Paruzia lesz, amikor mindaz, amiről beszéltünk, együtt és egyszerre fog végbemenni. Ne zavarjanak bennünket ezek az eltérő értelmezések. Igen helyes annak a teológusnak a véleménye, aki szerint, amikor a jövőbe tekintünk, az olyan, mint amikor egy hegláncot nézünk; a csúcokat világosan látjuk, de a közbeeső völgyeket nem, így nehéz tudnunk, hogy melyik csúcs van előbb, melyik hátrább, s milyen távolság van köztük. Csakugyan

így vagyunk a jövő dolgokkal is. Elégedjünk meg azzal, hogy a csúcsokat látjuk és valóban legyünk boldogok a mi reménységünkben, hiszen csodálatosabb jövőt elképzelni sem lehet annál, amit Isten készített a megváltás nagy tervében.

És Ő győzni fog! Nem hiúsulhat meg az ő eredeti terve az emberre nézve, akit üdvösségre teremtett és a Paradicsomban helyezett el a földön. Ha ez a Paradicsom el is vészett a bűn következtében, gazdagon fogja majd pótolni a második Paradicsom, az új ég és az új föld. És a megváltásban kegyelmet nyert és újjá teremtett ember is boldogabb lesz, mint lehetett volna az első ember, ha a Sátán csalására nem lázad fel Teremtője ellen. „Nagyobb lesz a második háznak dicsősége az elsónél, ezt mondja a Seregek Ura.” – írja Haggeus próféta a második templomról. (Haggeus 2,9) Ez áll az új égre és új földre is. „Az első ember földből való, földi, a második ember, az Úr, mennyből való, mennyei. Amilyen a földi, olyanok a földiek is, és amilyen a mennyei, olyanok a mennyeiek is. És ahogyan hordtuk a földinek ábrázatát, hordani fogjuk a mennyeknek ábrázatját is.” (1.Kor. 15,47-49)

Tulajdonképpen az emberiség útja nem más, mint az az út, amit Jézus a tékozló fiú történetében oly felülmúlhatatlan művészettel ír le; ahogy ez a fiú megjárva a bűnnek és szégyennek az útját, egy napon ráébred, hogy mégis csak az atyai házban van igazi és bővölködő élet, úgy fogja a megváltott emberiség is megtalálni a maga boldog otthonát abban a mennyei Jeruzsálemben, amely nem a földről száll fel a mennybe, hanem a mennyből száll le a földre.